

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLI. ad annum CCCCLXXV.

Parisiis, 1644

Altera Editio Canonvm Concilii Calchedonensis, Ex interpretatione Isidori
Mercatoris. Canones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14887

iustum nobis & humanum visum est, ut ipsis in proprio habitu in imperiali vrbe manentibus remissio concedatur, donec ordinatus fuerit Alexandrinus archiepiscopus. Vnde in proprio habitu manentes, vel fidei iussores dabunt, si hoc ab eis fieri potest, vel eorum iuriiurando fides habebitur.

ἄλλορον ἡμῖν ἐφαίνετο καὶ φιλαρέσκον, ὥστε αὐτοῖς μόνον ἐπὶ τῆς οἰκείου χημάτος, ἐν τῇ βασιλευσῆ πόλει, ἐν δόσον ἀφραχιδίωται, ἀρχιεὶς αὐτῶν χροῖσθῆναι ὁ τῆς Ἀλεξανδρείων ἀρχιεπισκόπος. ὅθεν μόνον ἐπὶ τῆς οἰκείου χημάτος, ἢ ἐγγύας παρέξοισιν, εἰ τῶτο αὐτοῖς δυνατὸν, ἢ ἕξωμοσὰ καταπεθεύουσινται.

ALTERA EDITIO CANONVM CONCILII CALCHEDONENSIS,

Ex interpretatione Isidori Mercatoris.

CANONES.

I.

REGVLAS a sanctis patribus in vnaquaque Synodo vsque nunc prolatas teneri statuimus.

II.

Si quis episcoporum, accepta pecunia, ordinationem fecerit, & sub precium deduxerit imprecabilem gratiam, atque ordinauerit per pecunias episcopum, siue chorepiscopum, siue presbyterum, siue diaconum, aut quemcumque alium qui connumeratur inter clericos, aut accepta pecunia ordinauerit œconomum, id est defensorum, siue ^{*paramonarium} paramonarium: quicumque ergo hæc meditatus fuerit, si conuictus fuerit, ipse quidem subeat gradus sui periculum; & qui sic ordinatus fuerit, nullum habeat fructum ex huiusmodi mercimonio & creatione probrosa, sed sit alienus & dignitatis & solitudinis eius, quam per pecunias introiuit. Sed & ille qui instans tam turpibus & illicitis datis, intercessor apparuit, si quidem clericus fuerit, de pro-

prio decidat gradu : si vero laicus , siue monachus fuerit , anathema sit.

III.

Peruenit ad sanctam Synodum , quia de his qui in clero connumerantur , quidam propter turpis lucri gratiam , alienarum possessionum conductio- nes & causas sæculares suscipiunt , & seipso quidem a ministeriis sanctis per desidiam separant , ad domos autem sæcularium concurrunt , & substan- tiarum eorum gubernationes auaritiæ causa susci- piunt. Decreuit ergo sancta & magna Synodus , neminem deinceps eorum , hoc est , episcopum , si- ue clericum , aut monachum , conducere possessio- nes , aut misceri sæcularibus procurationibus : nisi forte qui legibus ad minorum tutelam ætatum , siue curationes , inexcusabiles attrahuntur , aut cui ipse ciuitatis episcopus ecclesiasticarum rerum commi- serit gubernacula , vel orphanorum , ac viduarum quæ indefensæ sunt , & earum personarum , quæ maxime ecclesiastico indigent adminiculo , pro- pter timorem Dei. Si quis vero transgressus fuerit statuta , correptioni ecclesiasticæ subiaceat.

I V.

Qui vere & pure solitariam eligunt vitam , di- gni sunt conuenienti honore. Quia tamen quidam monachi habitu vtentes , res communes disturbant , indifferenter ciuitates circumeuntes , nec non & monasteria per seipso propria præsumptione con- stituere tentant : placuit , neminem aut ædificare , aut constituere monasteria , aut oratorii domum , sine conscientia ipsius ciuitatis episcopi. Eos vero ,

qui per singulas ciuitates seu possessiones in monasteriis sunt, subiectos esse debere episcopo, & quieti operam dare, atque obseruare ieiunia & orationes, in locis in quibus semel Deo se deuouerunt, permanentes: & neque communicare ecclesiasticis, neque sæculares aliquas tractare actiones, relinquentes propria monasteria: nisi forte iubeantur, propter urgentes necessitates, ab ipsius ciuitatis episcopo. Et neminem seruorum suscipi in monasterium, ut sit cum eis monachus, nisi cum domini proprii conscientia. Prætereuntem vero hæc decreuimus extra communionem esse, ne nomen Domini blasphemetur. Conuenit vero ciuitatis episcopo, curam sollicitudinemque necessariam monasteriis exhibere.

V.

Propter eos episcopos siue clericos, qui de ciuitate ad ciuitatem transeunt, placuit, definitiones datas a sanctis patribus habere propriam firmitatem.

VI.

Neminem absolute ordinari presbyterum, vel diaconum, vel quemlibet in ecclesiastica ordinatione constitutum; nisi manifeste in ecclesia ciuitatis, siue possessionis, aut in martyrio, aut in monasterio, qui ordinatur, mereatur ordinationis publicatæ uocabulum. Eorum uero qui absolute ordinantur, decreuit sancta Synodus uacuum haberi manus impositionem, & nullum eius tale factum ualere, ad iniuriam ipsius qui eum ordinauit.

VII.

Eos qui semel in clero taxati fuerint, siue in monasteriis deputati, decreuimus neque ad militiam, neque ad honores sæculares venire. Eos autem, qui hoc ausi fuerint facere, & non eius rei pœnitere maluerint, vt ad hoc idem reuertantur, quod ante obtentu Dei proposuerunt sibi, anathematizari.

VIII.

Clerici in ptochiis, & in monasteriis, aut martyriis constituti, sub potestate sint eius, qui in ea est ciuitate episcopus, secundum traditionem sanctorum patrum: nec per præsumptionem recedant a suo episcopo. Eos vero qui ausi fuerint rescindere huiusmodi institutionem quocumque modo, vel si noluerint subiaceere proprio episcopo; si quidem fuerint clerici, pro personarum ordinatione subiaceant condemnationibus Canonum: si vero monachi seu laici fuerint, communionem priuentur.

Prochium est domus mendicorum, vel locus ad recipiendos mendicos.

IX.

Si clericus aduersus clericum habeat negotium, non relinquat suum episcopum, & ad sæcularia iudicia non concurrat: sed prius negotium agitur apud proprium episcopum, vel certe (si fuerit iudicium ipsius episcopi) apud arbitros ex vtraque parte electos audiatur negotium. Si quis vero contra hæc fecerit, Canonum subiaceat correptionibus. Et si clericus aduersus suum vel alium episcopum habeat causam, apud audientiam Synodi prouinciæ eius conquiratur. Si vero contra ipsius prouinciæ metropolitanum episcopum episcopus siue

clericus habeat controuersiam, pergat ad ipsius diocesis primatem, aut certe ad Constantinopolitanæ regiæ ciuitatis sedem, vt eorum ibi proprium negotium * exquiratur.

ANNO
CHRISTI
451.

* termi-
netur.

X.

Non licere clericum in ecclesiis duarum ciuitatum ordinari, sed in ea, in qua ab initio ordinatus est, & cuius expetio erat ante profugium. Et si propter vanæ gloriæ desiderium contigerit, vt post ad maiorem ecclesiam confugerit, eum indubitanter reuocari debere ad eam, in qua ab exordio ordinatus est, & ibi tantummodo ministrare. Si quis vero iam translatus est ab alia in aliam ecclesiam, nihil habeat commune cum priore ecclesia, siue sub hac ecclesia constitutis martyriis, siue in prochiis, vel xenodochiis, aut eorum negotiis. Eos vero qui ausi fuerint post ordinationem huius magnæ & vniuersalis Synodi agere quæ prohibita sunt, statuit sancta Synodus cadere de proprio gradu.

XI.

Omnes pauperes & indigentes ecclesiasticis auxiliis, cum proficiscuntur, sub probatione epistolii, siue pacificis, quæ dicuntur ecclesiasticæ, tantummodo commendari statuimus, & non commendatiis epistolis: quia commendatitias epistolas, quas dicimus, eos tantum accipere conuenit, qui in opere sunt clariores.

XII.

Peruenit ad nos, quod quidam præter ecclesiasticos ordines affectantes potentiam, per pragmaticam formam, vnam prouinciam in duas diuidant,

ANNO
 CHRISTI
 451.

ita vt ex hoc inueniantur duo metropolitani episcopi in vna eademque esse prouincia. Statuit ergo sancta Synodus, deinceps nihil tale attentari a quolibet episcopo: eos vero qui tale aliquid attentauerint, de proprio gradu cadere. Si quæ vero antea ciuitates per pragmaticam imperialem metropolitani nominis honore decoratæ sunt, nomine solo perfruantur, & qui ecclesiam eius regit episcopus, priuilegio metropolitano episcopo iure proprio referuato.

XIII.

Extraneum clericum & lectorem extra ciuitatem suam sine commendatitiis literis proprii episcopi nusquam penitus liceat ministrare.

XIV.

Quia in quibusdam prouinciis conceditur psalmistis & lectoribus vxores accipere; statuit sancta Synodus, prorsus non licere cuiquam ex his alterius sectæ accipere vxorem. Si quis vero præuenit, & habet iam de tali coniugio filios, si forte præuenierint eos iam apud hæreticos baptizari, debent eos offerre sanctæ ecclesiæ catholicæ, vt ibi communicent. Qui vero adhuc baptizati non sunt, omnimodo non posse eos in hæretica ecclesia baptizari, nec in matrimonio iungi hæretico, Iudæo, vel pagano; nisi forte sponderit se venire ad orthodoxam fidem, dum coniungitur personæ orthodoxæ. Si quis vero hanc definitionem sanctæ Synodi præterierit, regularum condemnationibus subiaceat.

XV.

Diaconissam non debere ante quadraginta an-

nos ordinari, & hoc cum diligenti probatione. Si vero susceperit ordinationem, & quantocumque tempore obseruauerit ministerium, & postea se nuptiis tradiderit, iniuriam faciens Dei gratiæ, hæc anathema sit cum eo qui in illius nuptiis conuenit.

XVI.

Si quæ virgo se dedicauerit Deo, similiter & monachus, non licere eis iungi nuptiis. Si uero inuenti fuerint hoc facientes, maneat excommunicati. Statuimus uero posse in eis facere humanitatem, si ita probauerit loci episcopus.

XVII.

Per singulas ecclesias parochias rusticanas, siue in possessionibus, manere immobiles apud eos qui eas retinent, episcopos, & maxime si eas sine uolentia iam per triginta annos tenentes gubernauerunt. Si uero intra triginta annos etiam facta fuerit, aut fiat de his *altercatio, licere eis qui se dixerint læsos, propter eas mouere apud Synodum prouinciæ certamen. Si quis uero putauerit se a proprio metropolitano grauari, apud primatem dioceseos, aut apud Constantinopolitanæ ciuitatis sedem agat iudicium, sicut dictum est. Si uero quælibet ciuitas per auctoritatem imperialem renouata est, aut si renouetur in posterum, ciuilibus & publicis ordinationibus etiam ecclesiarum parochianarum sequatur ordinatio.

XVIII.

Coniurationum & conspiracyum crimen, quod apud Græcos dicitur phratria, publicis etiam legibus certum est penitus inhiberi: hoc multo
magis

ANNO
CHRISTI
451.

magis in sancta Dei ecclesia ne fiat, conuenit abdicari. Si qui vero clerici vel monachi inuenti fuerint coniurantes, aut phatrias vel factiones componentes aliquas suis episcopis, aut aliis clericis, omnino cadant de proprio gradu.

XIX.

Peruenit ad aures nostras & hoc, quod in prouinciis constituta episcoporum Concilia minime celebrentur, & quod inde multæ, quæ correctione opus habent, ecclesiasticæ res negligantur. Statuit igitur hæc sancta Synodus, secundum patrum regulas bis in anno in vnum conuenire per singulas prouincias episcopos, vbi singula quæ emerferint, corrigantur. Qui vero noluerint conuenire episcopi, constituti in suis ciuitatibus, & cum hoc maxime in sui corporis sanitate consistentes, etiam omnibus aliis vrgentibus & inexcusabilibus negotiis liberi sunt, licere eos fraternæ caritatis admonitionibus corripi.

Canon. 6.
Conc. Nicæni.

XX.

Clericos in suis ecclesiis constitutos, sicut iam definiuimus, non licere in alterius ciuitatis ecclesiis ordinari, sed acquiescere in ea, in qua ab initio ministrare meruerunt: exceptis illis, qui proprias ciuitates perdiderunt, & ex necessitate ad alias ecclesias migrauerunt. Si vero quicumque episcopus post definitionem istam susceperit clericum ad alium episcopum pertinentem; placuit sanctæ Synodo, & hunc qui susceperit, & eum qui susceptus est, tamdiu excommunicatos manere, quamdiu ipse clericus ad propriam ecclesiam reuertatur.

Concil. Tom. 9.

X

XXI.

Clericos, siue laicos, qui accusauerint episcopum aut clericos, temere atque indifferenter non debere suscipi in accusationem, nisi prius eorum opinio fuerit perscrutata.

XXII.

Non licere clericis post mortem episcopi sui rapere pertinentes ad eum res, sicut iam præcedentibus regulis statutum habetur. Si vero hæc fecerint, periclitari se nouerint in proprio gradu.

XXIII.

Peruenit ad aures sanctæ Synodi, quia clerici quidam & monachi nihil habentes sibi iniunctum a proprio episcopo, interdum vero etiam illi qui ab eo fuerant excommunicati, veniant ad regiam ciuitatem Constantinopolitanam, & multis temporibus in ea consistentes, perturbationes tranquillitati ecclesiasticæ inferant, & diuersorum domos corrumpant. Statuit igitur sancta Synodus, hos quidem primum commoneri per defensorem Constantinopolitanæ sanctæ ecclesiæ, vt exeant de regia ciuitate. Si autem in eodem proposito improbe perdurauerint, etiam inuitos eos expellat ipse defensor, vt ad sua loca redeant.

XXIV.

Quæ semel consecrata fuerint monasteria cum iudicio sui episcopi, maneat perpetuo monasteria, & res ad ea pertinentes conseruari ipsis monasteriis decreuimus, nec vltius posse ea fieri sæcularia habitacula. Qui vero permiserint hæc fieri, subia-

ANNO
CHRISTI
451.ANNO
CHRISTI
451.

ceant his condemnationibus, quæ per Canones constitutæ sunt.

XXV.

Quoniam quidam metropolitanorum, sicut ad nos perlatum est, negligunt creditum sibi gregem, & differunt ordinationes facere episcoporum: placuit sanctæ Synodo intra tres menses fieri ordinationes episcoporum, nisi forte inexcusabilis necessitas coegerit tempus ordinationis amplius prorogari. Si autem quis episcoporum hæc non obseruauerit, ipsum debere ecclesiasticæ condemnationi subiacere: redditus vero eiusdem viduatæ ecclesiæ integros referuari apud œconomum eiusdem ecclesiæ placuit.

XXVI.

Quia in quibusdam ecclesiis, sicut ad nos peruenit, sine œconomio episcopi res ecclesiasticas tractant: placuit, omnes ecclesias episcopos habentes, etiam œconomum habere de proprio clero, qui gubernet ecclesiæ res cum arbitrio sui episcopi, vt non sine testimonio sit gubernatio ipsarum rerum ecclesiasticarum, & ex hoc eueniat res eiusdem ecclesiæ dispergi, & sacerdotali dignitati obtrectatio generetur. Si vero quis hoc non obseruauerit, diuinis subiaceat regulis.

XXVII.

Eos qui sibi rapiunt vxores, vel eos qui eis auxilium præstiterint, statuit sancta Synodus, si quidem clerici fuerint, cadere de proprio gradu: si vero laici fuerint, anathema sint.